

ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Циклова комісія правових фундаментальних та професійно-практичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова циклової комісії

правових фундаментальних

і професійно-практичних дисциплін

_____ Олена Шайхасва

« ____ » _____ 2021 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ»

**для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальність 081 Право
освітня програма Право**

Полтава 2021

Програма з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю_081 Право

Розробник програми: викладач Ольга Шеховцова

Програма затверджена на засіданні циклової комісії правових фундаментальних та професійно-практичних дисциплін

Протокол від «__» _____ 20__ р.
Голова циклової комісії
_____ Олена Шайхаєва

Програму погоджено із заступником директора з навчально-виховної роботи
_____ Алла Дикань
«__» _____ 2021 р.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 081 Право

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні знання про професійні і особові якості законодавців, вивчення специфіки соціальної регуляції їхньої професійної діяльності, розкриття системи формування світогляду юриста. В процесі вивчення юридичної деонтології студенти одержують цілісне уявлення про необхідні практичні аспекти юридичної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія держави і права України», «Історія політичних та правових вчень», «Організацією судових та правоохоронних органів» .

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є надання студентам – майбутнім юристам знань і основних вимог до професійних і особистих якостей професійного юриста, ознайомити із специфікою соціального регулювання їхньої професійної діяльності, розкрити систему формування світогляду юриста.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Юридична деонтологія» є формування у студентів цілісного уявлення про необхідні практичні аспекти юридичної діяльності, норми поведінки фахівців, що визначають моральні принципи взаємостосунків «юрист – юрист», «юрист – клієнт», «юрист – громадськість». Це сприяє ефективному виробленню у майбутніх фахівців професійних навиків пошуку оптимальних рішень в складних ситуаціях, безпосередньо не врегульованих правом.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основні категорії деонтології, що мають значення в професійній діяльності юристів;
- місце юридичної деонтології в загальній системі професійної культури законодавця;
- особливості моральної регуляції суспільних відносин які виникають під час здійснення законодавцями різних видів професійної діяльності;
- завдання і функції юридичної деонтології, етапи її виникнення, становлення і розвитку;
- специфіку взаємодії моральної і правової регуляції діяльності законодавців;
- основні напрями і методи морального виховання юристів.

вміти :

- реалізовувати норми моралі в процесі здійснення юридичної діяльності;
- виявляти, аналізувати і вирішувати конкретні проблеми будь-якого характеру, які виникають в роботі професійних юристів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

I. Загальні відомості про науку «Юридична деонтологія»

Тема 1. Поняття предмет і структура юридичної деонтології

Юридична деонтологія: історія та сучасність. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань. Виникнення деонтології як науки. Становлення та розвиток юридичної деонтології.

Поняття та загальна характеристика науки «юридична деонтологія». Предмет наукового дослідження. Роль юридичної деонтології в системі гуманітарних наук. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань. Завдання науки «юридична деонтологія».

Юридична деонтологія як навчальна дисципліна. Предмет та структура курсу «Юридична деонтологія». Завдання, що вирішуються навчальною дисципліною. Сучасні підходи до викладання курсу.

Тема 2. Загальна характеристика юридичної діяльності

Методологічні підходи до розуміння (вивчення) юридичної діяльності. Юридична діяльність як різновид соціальної діяльності. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність. Зміст юридичної діяльності. Види юридичної діяльності. Правові дії та юридична діяльність. Юридична діяльність та професійна діяльність юристів. Система юридичної діяльності.

Внесок римських юристів у світову юридичну теорію та юридичну практику. Тенденції розвитку юридичної діяльності.

II. Деонтологічні основи юридичної діяльності

Тема 3. Юридична практична діяльність

Поняття професійної та правової культури юриста. Відмежування загальної та професійної культури та їх єдність. Правова культура – професійна культура юриста. Функції правової культури. Поняття та структурна характеристика моралі. Поняття професійної моралі.

Моральна діяльність. Моральні відносини. Моральна свідомість та її складові: моральні почуття і норми моралі.

Особливості моральної культури юриста. Моральні принципи та їх відображення у юридичної діяльності.

Причини професійної деформації працівників юридичної сфери.

Фактори формування професійної свідомості та культури юристів.

Тема 4. Психологічна культура юриста

Юридична психологія та місце в ній психологічної культури юриста. Особистість її види та структура. Психіка та психічний склад особистості. Загальна характеристика структурних складових особистості. Система психічних властивостей особистості: темперамент, здібності, характер.

Психологія ділового спілкування та стосунків у колективі.

Тема 5. Конфлікти в юридичній діяльності та їх вирішення

Конфліктологія – спеціалізована галузь наукових знань. Поняття та характеристика основних рис конфлікту. Основні причини виникнення соціальних конфліктів. Види соціальних конфліктів. Визначення об'єкта та предмета конфлікту. Визначення меж поширення конфлікту. Характеристика конфліктів за ознаками тривалості, динаміки, територіальної поширеності, колом осіб.

Види учасників конфлікту за їх роллю та формою участі: підмовник, пособник, організатор. Роль посередника у конфліктних відносинах.

Типологія учасників конфлікту: деструктивний тип, конформний тип, конструктивний тип. Розвиток конфлікту в часі, стадії розвитку, поняття динаміки конфлікту.

Характеристика основних причин виникнення конфліктів у соціальному середовищі. Поняття та основні властивості юридичного конфлікту, його види. Фізичні та юридичні особи як учасники юридичного конфлікту. Предмет, об'єкт та типологія юридичних конфліктів.

Виникнення, розвиток та основні стадії проходження юридичного конфлікту. Вирішення та попередження юридичних конфліктів, основні засоби усунення суперечностей. Фактори, що сприяють вирішенню конфлікту мирним шляхом. Стили вирішення конфлікту та характеристика основних методів профілактичної роботи.

Тема 6. Правова культура юриста

Поняття правової культури. Правова культура суспільства та правова культура юриста: співвідношення. Зміст правової культури юриста взагалі та представників окремих юридичних спеціальностей зокрема.

Поняття деформації професійної правосвідомості юристів: форми прояву та їх подолання. Функції правової культури.

Тема 7. Політична культура юриста

Політика: зміст поняття, точки зору на це суспільне явище. Поняття та структура політичної культури юриста. Сукупність знань про політику – перша ланка політичної культури. Політична система та її складові: держава і політичні партії.

Політична орієнтація та уміння і звичка реалізовувати її на практиці. Індивідуальна, групова та суспільна політична культура. Патріархальна, підданська та активістська політична культура.

Деякі обмеження щодо політичної діяльності юристів в світі та в Україні.

Тема 8. Службові обов'язки та службовий етикет юриста

Здійснення службових обов'язків суддями. Здійснення службових обов'язків прокурорами. Здійснення службових обов'язків слідчими. Здійснення службових обов'язків нотаріусами. Здійснення службових обов'язків адвокатами.

Поняття етикету. Особливості етикету юриста.

Тема 9. Загальна характеристика професійної атестації та дисциплінарної відповідальності юристів

Професійна атестація та дисциплінарна відповідальність суддів. Професійна атестація та дисциплінарна відповідальність прокурорсько-слідчих працівників прокуратури. Професійна атестація та дисциплінарна відповідальність працівників органів внутрішніх справ. Професійна атестація та дисциплінарна відповідальність адвокатів. Професійна атестація та дисциплінарна відповідальність нотаріусів.

Оплата праці юристів, їх правовий та соціальний захист.

3. Рекомендована література та джерела

Базова:

1. Закон України «Про адвокатуру» від 19.12.92. // Відомості Верховної Ради України – 1993.- №9.- ст.62.
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015., № 40-41, ст. 379.
3. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.93, зі змін. // Відомості Верховної Ради України. – 1993.- № 39.- ст. 383.
4. Закон України «Про прокуратуру» від 05.11.91, зі змін. і допов. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 2-3, ст.12.
5. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25.03.92, зі змін. // Відомості Верховної Ради України 1992.- № 27.- ст.382.
6. Закон України «Про Вищу раду правосуддя» від 21.12.2016 № 1798-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 7-8, ст. 50.
7. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст. 54.
8. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.92,зі змін. //Відомості Верховної Ради України. – 1992.- № 22.- ст. 303.
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, державного підприємства, установи, організації» від 27 серпня 1995 р. № 690.

10. Постанова Верховної Ради України «Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України» від 06.11.91.
10. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Короткий курс лекцій. – К.: МАУП, 2015. – 48 с.
11. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): навч. посіб. - К.: Знання, 2008. – 495 с.
12. Левківський Б.К. Юридична етика та деонтологія: навч.-метод. посібник. – К.: СПД Юсип'юк В.Д., 2009. – 126 с.
13. Осауленко О.І. Юридична деонтологія: навч. посіб.// О.І. Осауленко. -К.: Істина, 2008. – 224 с.
14. Сливка С.С. Юридична деонтологія: підручн.// С.С. Сливка. -К.: Атіка, 2010. – 296 с.
15. Сливка С.С. Юридична деонтологія: [підручник]. – [вид. 2-е, перероб. і доп.]/ С.С. Сливка. – К.: Атіка, 2012. – 296 с.
16. Сливка С.С. Юридична деонтологія: [підручник]. Вид. 4-е. – К.: Атіка, 2013. – 296 с.
17. Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні /Нац. Акад. пед. наук України. - К., 2014. – 155 с.
18. Свиридюк Н.П. Юридична деонтологія: навч.-метод. посіб.//Н.П. Свиридюк. - К.: Хай-Тек-Прес, 2012. - 336 с.
19. Юридична деонтологія: Підручник / Ткаченко В.Д., Погребняк С.П., Лук'янов Д.В. та ін./ За ред. В.Д. Ткаченка. – Х.: Одісей, 2006. – 256 с.

Допоміжна:

- 1.Коваль Н. В. Введение в юридическую специальность (деонтологический аспект): Курс лекций. — Донецк, 1998.
- 2.Алексеев А. И., Ястребов В. Б. Профессия - прокурор: введение в юридическую специальность. М, 2006.
- 3.Ануфрієв М. І. Службова підготовка працівників органів внутрішніх справ: навч.-метод. посібн. / М. І. Ануфрієв. – К.: РВВ, 2003. – 439 с.
- 4.Анцупов А. Я. Конфликтология : учеб. для вузов / А. Я. Анцупов, А. И. Шипилов. – [3-е изд.]. – СПб. : Питер, 2007. – 496 с.
- 5.Аракелов Ю., Джегутанов Б., Олейников В. Профессиональная этика юриста. М., 2006.
- 6.Бандурка О. М., Скакун О. Ф. Юридична деонтологія: Підручник. – Х.: Вид-во НУВС, 2008. – 336 с.
- 7.Бесчастний В. М. Працівникам ОВС про основи етикету / В. М. Бесчастний, А. А. Абдулін. – Донецьк : ДЮІ ЛДУВС, 2006. – 224 с.
- 8.Бердникова А.І. Етика адвоката як основа його професійної діяльності /А.І. Бердникова// Матеріали ІІ Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 16-18.
- 9.Бигун В.С. Юридические фильмы. Учебный киногид о праве и юристах. 1 изд. / Вячеслав Степанович Бигун. — К., 2011. — 316 с.
10. Билиця І.О. Етичні аспекти підтримання державного обвинувачення в суді /І.О. Билиця// Юр. вісник. – 2013. - № 3. – С. 148 – 155.
11. Билиця І.О. Причини та умови виникнення професійної деформації працівників прокуратури /І.О. Билиця// Правове життя сучасної України: матеріали Міжн. наук.-практ. конф., присв. ювілею ак. С.В. Ківалова (м. Одеса, 16-17 травня 2014 р.) у 2-х т. Т.1. – О.: Юр. література. – 2014. – С. 215 – 217.
12. Билиця І.О. Проблемы профессиональной деформации работников прокуратуры / И.О. Билиця// Закон и жизнь. – 2014. – № 1. – С. 33 – 37.
13. Бігун В. С. Юридична професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі / В. С. Бігун. – К. : Видавнича організація «Юстиніан», 2006. – 272 с.
14. Брездень В.І. Деформація професійної свідомості юриста /В.І. Брездень// Наук.

- вісник Львівського державного університету вн. Справ. – 2014. – Вип. 3. – С. 305-313.
15. Буклеев В.И., Римская И.Н. Этика права: От истоков этики и права к мировоззрению. М., 2008.
  16. Ведерников Ю.А., Кульбач С.О., Кучук А.М. Юридична деонтологія. – Дніпропетровськ, 2011.
  17. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката /Л. Волошина// Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 6. – С. 211 – 215.
  18. Герасіна Л., Панов М., Тихий В. Системне конституційно-правове дослідження державно-правових конфліктів // Право України. – 2009. - № 2. – С. 189-192.
  19. Гіда Є.О. Становлення поліцейської деонтології як науки // Право і суспільство. – 2010. - № 2. – С. 15-20.
  20. Горбатов Н.А. Некоторые особенности в формировании правосознаний работников милиции // Проблемы совершенствования организации й деятельности советской милиции в условиях формирования правового государства: Сборник научных трудов. — Минск, 2007.
  21. Горбань Н.С. Новий підхід до розуміння принципу нотаріальної таємниці в нотаріальному процесі /Н.С. Горбань// Часопис Київського університету права. – 2012. - № 4. – С. 219 – 223.
  22. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. / С. Д. Гусарев , О. Д. Тихомиров. – [3-тє вид., перероб. і доп.] – К. : Знання, 2008. – 495 с.
  23. Гусарев С. Д., Тихомиров О. Д.. Юридична деонтологія. (Основи юридичної діяльності: теоретичні і деонтологічні аспекти): Наук.-метод. посіб. / Національна академія внутрішніх справ України / В. В. Копейчиков (ред.). – К.: НАВС, 2009.
  24. Гусарев С.Д. Юридична професія в контексті правової спадщини Риму // Часопис Київського університету права. – 2006. - № 1. – С. 21-24.
  25. Денисяк Н.М. Таємниця здійснення нотаріальних дій та відповідальність за її порушення /Н.М. Денисяк// Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип. 40. – С. 62 – 65.
  26. Деонтологія державної служби як наука про обов'язок та гідну поведінку державних службовців // Підприємництво, господарство і право. – 2010. - № 6. – С. 119-121.
  27. Дедова О. Адвокатська таємниця - фундаментальна основа діяльності адвоката /О. Дедова// Юр. газета. – 2011. - № 3 – 4. – С. 4 – 5.
  28. Долженков О.Ф., Янковий М.О. Морально-етичні аспекти допиту // Південноукраїнський правничий часопис. – 2007. - № 1. – С. 144-146.
  29. Иванов В. М. Юридична конфліктологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Иванов, О. В. Иванова. – К. : МАУП, 2004. – 224.
  30. Івашкевич І.В. Структура професійної компетентності юриста Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України /під редакцією С.Д. Максименко, Л.А. Онуфрієва.–Камянець-Подільськ : Аксіома, 2016. – № 31. – С. 94–107.
  31. Івашкевич І.В. Професійна компетентність як психологічна проблема /І.В. Івашкевич// Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. – 2016. – Вип. 31. – С. 94-107.
  32. Кацавець Р. Культура думки і слова у професійній діяльності юриста // Право і Україна. – 2009. - № 2. – С. 144-147.
  33. Клімачова А.В. Судова етика: співвідношення етичного і юридичного // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні. – Запоріжжя, 2010. – С. 65-69.
  34. Кобзарь В.В. Вплив умов праці пенітенціарної системи на формування службово-

- професійних і особистих стереотипів поведінки її персоналу в службовому та соціальному середовищі /В.В. Кобзарь// Молодий вчений. – 2015. – квітень. - № 4 (19). – С. 114 – 117.
35. Ковтун І.А. Професійні відхилення у діяльності юристів та їх попередження /І.А. Ковтун// Наукові праці МАУП. - 2012. - Вип. 1(32). - С. 204–209.
  36. Козак М.Л. Юридична освіта. — Луцьк, 2008.
  37. Конфліктологія : підруч. [для студ. вищ. навч. зал. юрид. спец.] / [Л. М. Герасіна, М. І. Панов, Н. П. Осипова та ін.] ; [за ред. Л. М. Герасіної та М. І. Панова]. – Х. : Право, 2002. – 256 с.
  38. Костін І. Адвокатська таємниця /І. Костін// юр. газета. – 2016. - № 52 (550). – С. 24 – 25.
  39. Крамаренко Д.Л. Національні асоціації адвокатів України /Д.Л. Крамаренко// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 510 – 512.
  40. Криволапчук В. О. Юридична деонтологія (альбом схем) : навч. посіб. / уклад. Криволапчук В. О., Пасько О. М., Цільмак О. М. – Одеса : ОДУВС, 2009. – 84 с.
  41. Кузнєцова Н. До питання про підвищення професійної підготовки суддівських кадрів / Н. Кузнєцова // Право України. – 2010. – № 5. – С. 25 – 29.
  42. Кузьменко О. В. Адміністративна юстиція в Україні: [навч. посіб.] / О. В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2007. – 156 с.
  43. Кукушин В.М. Твоя професіональна етика. М, 2008.
  44. Куренда Л.Д. Сучасні принципи деформації професійної правосвідомості юриста /Л.Д. Куренда// Науковий вісник Херсонського держ. університету. – 2013. – Вип. 13. – С. 29 – 33.
  45. Макеєва О.М. Теоретико-методологічні засади формування правової та професійної культури майбутніх юристів /О.М. Макеєва// Юр. вісник. – 2012. - № 3 (24). – С. 149 – 153.
  46. Марусяк Т.С. Деформації правосвідомості: типологія та межі норми /Т.С. Марусяк// Вісник НТУ «КПІ». – 2013. – Вип. 4 (20). – С. 62 – 67.
  47. Мандзюк Н.В. Етичні аспекти взаємовідносин адвоката з судом та іншими учасниками судового процесу /Н.В. Мандзюк// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 531 – 534.
  48. Молдован В. В. Судова риторика: теорія і практика : [навч. посіб.] / В. В. Молдован. – [2-ге вид., перероб. і доповн.]. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 491 с.
  49. Молдован А.В., Богдан Л.С. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К.: Алерта, 2014. – 222 с.
  50. Невмержицький Є. Морально-етичні проблеми антикорупційної діяльності правоохоронних органів // Вісник прокуратури. – 2008. - № 11. – С. 77-83.
  51. Неділько Т.Г. Взаємодія інституту адвокатури з політичними партіями та громадськими організаціями /Т.Г. Неділько// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 243 – 246.
  52. Осауленко О. І. Юридична деонтологія: [навч. посіб.] / О. І. Осауленко – К. : Істина, 2008. – 224 с.
  53. Пасько О. М. Компетентнісна модель фахівців органів досудового слідства / О. М. Пасько // Наука і освіта. – 2009. – № 1-2. – С. 107 – 111.
  54. Погорецький М.А. Гарантії адвокатської таємниці у рішенні Європейського Суду з прав людини та їх імплементаційний вплив на кримінальне процесуальне законодавство України і правозастосовну практику /М.А. Погорецький, М.М. Погорецький// Вісник кримінального судочинства. – 2016. - № 2. – С. 77 – 87.
  55. Попова Я.Б. Проблеми професійної деформації правової свідомості адвоката /Я.Б. Попова// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 142 – 145.
  56. Поповченко О. І. Захист і реалізація процесуальних прав нотаріуса (процесуальні,

- криміналістичні та психологічні аспекти) / О. І. Поповченко. – Х., 2007.
57. Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій: Амстердам-Київ.-1996.-341 с.
  58. Примуш М. В. Конфліктологія : [навч. посіб.] / М. В. Примуш. – К. : ВД «Професіонал», 2008. – 282 с.
  59. Професійна етика публічної служби та запобігання конфлікту інтересів : [навч. посіб.] / ГУДС України. Порогова програма корпорації "Виклики тисячоліття" (МВС) щодо зниження рівня корупції в Україні. – К., 2010. – 67 с.
  60. Професійна етика та культура поведінки працівника органів внутрішніх справ України : метод. посіб. [для працівників ОВС] / [В. Л. Ортинський, В. С. Бліхар, М. П. Гетьманчук та ін.]. – Львів, 2009. – 127 с. .
  61. Психологія слідчої діяльності : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. зал.] / [В. Г. Андросюк, О. М. Корнєв, О. І. Кудерміна та ін.] ; [за заг. ред. Л. І. Казміренко]. – К.: Правова єдність, 2009. – 200 с.
  62. Пылев С.С. Моральные проблемы профессиональной деятельности // Вестник Московского университета МВД России. – 2007. - № 2. – С. 134-137.
  63. Реформування судових і правоохоронних органів України: проблеми та перспективи : матеріали наук.-практ. конф. 14 травня 2010 р. / ред. колегія : В. В. Сташис (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. – Х. : Одиссей, 2010. – 456 с.
  64. Романова А.С. Принципи та функції естетичної культури юриста // Митна справа. – 2007. - № 1. – С. 83-87.
  65. Рябий С.М. Адвокатська таємниця /С.М. Рябий// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 545 – 547.
  66. Свиридюк Н.П. Філософсько-правові засади конфліктів у сфері професійної діяльності юриста: монографія/ НАВС.-К., 2012. – 203 с.
  67. Свиридюк Н.П. Юридична деонтологія: навч.-метод. посіб. - К.: Хай-Тек-Прес, 2012. – 336 с.
  68. Святоцька В.О. Етичні (деонтологічні) засади професійної діяльності адвокатів в Україні та країнах ЄС /В.О. Святоцька// Юридичний науковий журнал. – 2016. - № 3. – С. 174 – 177.
  69. Сербин Р. Становлення фахової правової культури працівників міліції // Підприємництво, господарство і право. – 2009. - № 1. – С. 64-67.
  70. Сидоренко М. Чому і як необхідно підвищувати професійність підготовки юристів // Юридична Україна. – 2009. - № 2. – С. 12-14.
  71. Синеокий О.В. Індивідуальні умови професійної деформації особистості адвоката /О.В. Синеокий// Форум права. – 2008. - № 2. – С. – 425 – 431. [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-2/08sovdoa.pdf>.
  72. Сенишин Т.Р. Спілки та асоціації адвокатів /Т.Р. Сенишин// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 551 – 554.
  73. Скакун О. Ф. Юридична деонтологія: [підруч. для ВНЗ] / О. Ф. Скакун. – Х. : Еспада, 2008. – 390 с.
  74. Скорофатова А. Культура мовлення як показник рівня професійної деформації особистості правоохоронця /А. Скорофатова// Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. – 2009. - Вип. 18. – С. 36 – 43.
  75. Соціально-філософські інтерпретації феномена зла як методологічне підґрунтя дослідження зловживання правом // Юридична Україна. – 2009. - № 3. – С. 8-13.
  76. Стасевська О.А. Формування деонтологічної моральної свідомості юриста в сучасному українському суспільстві / О. А. Стасевська // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ": зб. наук. пр. Темат. вип. : Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 31. – С. 33-41.
  77. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. [В. В. Пашутін, Б. В. Бабін

- та ін.]; [за ред. В. М. Бесчастного]. – К. : Знання, 2007. – 286 с.
78. Тимчук Т.О. Правова культура: поняття, сучасний стан та перспективи розвитку в Україні // Часопис Київського університету права. – 2009. - № 2. – С. 56-59.
  79. Токарчук О.С. Судова промова адвоката та її значення в процесуальному праві /О.С. Токарчук// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 565 – 568.
  80. Хелланд А., Вендіш М. Юридична освіта в Німеччині // Право України. – 2009. - № 1. – С. 22-28.
  81. Хоржевська І.М. Особливості професійної деформації особистості військових та міліціонерів /І.М. Хоржевська В. В. Царапова // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Сер.: Психологічні науки. - 2013. - Т. 2, Вип. 10. - С. 312-315. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdups_2013_2_10_62.
  82. Хрестоматия по юридической деонтологии. Сборник нормативных актов (международных, отечественных, зарубежных) об основных стандартах профессиональной деятельности юристов (с общими комментариями к разделам): Для юридических вузов и факультетов / Сост. и общ. ред. д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. АПрН Украины, засл. юрист Украины О.Ф. Скакун. – Харьков: Эспада, 2002. – 448 с.
  83. Цалиев А. Правозащитная функция органов конституционной юстиции и прокуратуры//Законность.- 2010.- №7.-С.12-15.
  84. Цільмак О. М. Складові структури компетентностей / О. М. Цільмак // Наука і освіта. – 2009. – № 1 – 2. – С. 128 – 134.
  85. Чепель О.І. Правосвідомість та правова культура адвоката як основи його діяльності / О.І. Черниш// Матеріали II Міжн. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів. – О.: Фенікс. – 2013. – С. 196 – 197.
  86. Черниш В. Професійний обов'язок як структурний елемент деонтологічних засад діяльності нотаріуса /В. Черниш// Юридична Україна. – 2014. - № 5. – С. 22 – 26.
  87. Шевченко Л. Місце та роль юридичної професії у романо-германських правових системах // Юридичний вісник України. – 2009. - № 36. – С. 14.
  88. Шкарупа В. К. Адвокатура України : [навч. посіб.] / В. К. Шкарупа, О. В. Філонов, А. М. Титов, Ю.Я. Кінаш. – [2-ге вид., виправл.]. – К. : Знання, 2008. – 398 с.
  89. Шкарупа В. К. Професійна діяльність юриста : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Шкарупа В. К., Цимбалюк А. В., Шолкова Т. Б. – Ірпінь: Національний ун-т ДПС України, 2009. – 172 с.
  90. Шупринский Б. Правова культура як основний складник професійної культури юриста /Б. Шупринский// Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Л. Українки. – 2013. - № 27. – С. 110 – 114.
  91. Юридична деонтологія : [підруч. Видання друге/ Ткаченко В.Д. Погребняк С.П., Лукьянов Д.В. та ін./ За заг. ред. В.Д.Ткаченка]. – Х. : Одісей, 2008. – 256 с.
  92. Юридична деонтологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [А. Є. Шевченко та ін.]. - Донецьк : Юго-Восток, 2013. - 338 с.
  93. Юридична деонтологія: Навчальний посібник/ І.Г.Богатирьо, П.В.Макушев, В.М.Торяник. - Х.: Харків юридичний, 2009. - 212 с.
  94. Юридична деонтологія: підручник/ С.П. Погребняк, О.О.Уварова, Г.О.Христова та ін.; за заг. ред. О.В. Петришина. - Х.: Право, 2014. - 248 с.
  95. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями: навч. посіб. [Д. О. Александров, В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко та ін.] ; [за заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсєєва]. – [вид. 3-є, доопр. та доп.] – К. : КНТ, 2008. – 152 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: тести, усна відповідь, доповіді, контрольна робота, реферати.